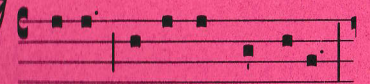

DOMINICA IN PALMIS

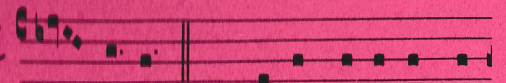
ASSI- O Dó-mi- ni nostri Je- su

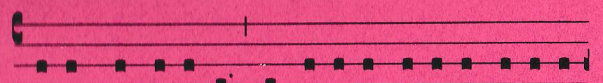
Chri- sti se- cún- dum Matthá- um.

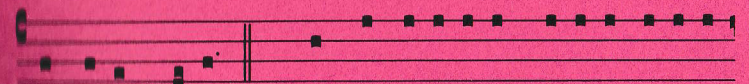
In il- lo témpo- re : Di- xit Je- sus di- scí- pu-

lis su- is :   Sci- tis qui- a post bí-

du- um Pascha fi- et, et Fi- li- us hó- mi- nis tra- dé- tur

ut eru- ei- fi- gá- tur? C. Tunc cong- ré- ga- ti sunt prínci- pes sa- cerdó-

Op de omslag:
Gregoriaanse toonzetting van het Evangelie
volgens Mattheus.
Uitgave: Desclée 1929.

Op de plaatsen waar de gregoriaanse
toonzetting in deze tekst wordt weergegeven
voegde Pothast zijn meerstemmige koren in.

Passieverhaal

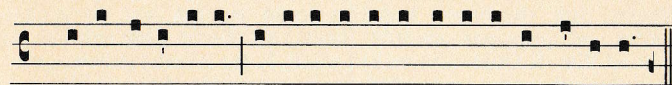
Pássio Dómini nostri Jesu
Christi secúndum Matthaéum.
26,1-27.61

Passie van onze Heer Jesus
Christus volgens Mattheus.

Vierde lijdensvoorspelling

In illo témpore: Dixit Jesus discí-
pulis suis: + Scitis quia post bidu-
um Pascha fiet, et Filius hóminis
tradétur ut crucifigátur? C. Tunc
congregáti sunt principes sacerdotú-
m, et senióres pópuli in átrium
príncipis sacerdotum, qui dicebá-
tur Cáiphas: et consílium fecérunt
ut Jesum dolo tenérent, et occide-
rent. Dicébant autem:

In die tijd sprak Jezus tot zijn leer-
lingen: + 'Gij weet dat over twee
dagen het paasfeest wordt gevierd;
dan wordt de Mensenzoon overge-
leverd om gekruisigd te worden.'
C. Tezelfdertijd kwamen de hoge-
priesters en de oudsten van het volk
bijeën in het paleis van de hoge-
priester die Kájafas heette, en na
onderling overleg besloten zij Jezus
door een list te grijpen en ter dood
te brengen. 'Maar, zeiden ze:

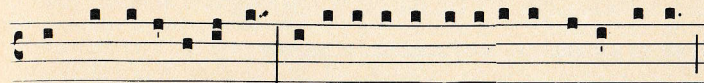
S. Non in di- e festo, ne forte tumúl-tus fi- e-ret in pó-pu-lo.

S. Niet op het feest; anders mochten er eens onlusten ontstaan onder
het volk.

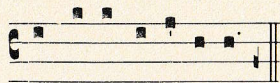
Zalving te Betanië

C. Cum autem Jesus esset in Bethá-
nia in domo Simónis leprósi, accés-
sit ad eum múlier habens alabá-
strum unguénti pretiósí, et effúdit
super caput ipsius recumbéntis. Vi-
déntes autem discipuli, indignáti
sunt, dicéntes:

C. Terwijl Jesus zich te Betanië be-
vond in het huis van Simon de Me-
laatste, kwam er een vrouw naar
Hem toe met een albasten vaasje
zeer dure balsem. Zij goot die uit
over zijn hoofd terwijl Hij aan tafel
lag. Toen de leerlingen dit zagen,
waren ze verontwaardigd en zeiden:

S. Ut quid perdí- ti- o hæc? pó-tu- it- e- nim j stud ve-núm-da-ri mul-to,

et da-ri paupé-ri-bus.

S. Waar is die verkwinging voor nodig? Het had immers duur verkocht kunnen worden ten bate van de armen.

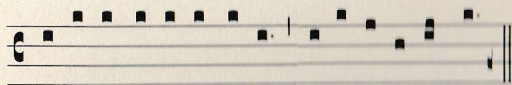
C. Sciens autem Jesus, ait illis: + Quid molésti estis huic mulieri? opus enim bonum operáta est in me. Nam semper páuperes habétis vobíscum: me autem non semper habétis. Mittens enim hæc unguéntum hoc in corpus meum, ad sepe-liéndum me fecit. Amen dico vobis, ubicúmque prædicátum fúerit hoc Evangélium in toto mundo, dicétur et quod hæc fecit in memóriam ejus. C. Tunc ábiit unus de duódecim, qui dicebátur Judas Iscariótes, ad príncipes sacerdotum, et ait illis: S. Quidvultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? C. At illi constituérunt ei triginta argénteos. Et exinde quærébat oportunitátem ut eum tráderet.

C. Jezus bemerkte het en sprak tot hen: + 'Waarom valt ge deze vrouw lastig? Het is toch een goed werk dat zij aan Mij heeft gedaan. Armen hebt gij altijd in uw midden, maar Mij niet. En toen die vrouw deze balssem over mijn lichaam uitgoot, deed zij iets dat heen wijst naar mijn begrafenis. Voorwaar, Ik zeg U: waar ook ter wereld deze Blijde Boodschap verkondigd zal worden, zal tevens ter herinnering aan haar verhaald worden wat zij gedaan heeft.' C. Hierop ging een van de twaalf, Judas Iskariot geheten, naar de hogepriester en zei: S. 'Wat wilt ge mij geven als ik Hem u in handen speel?' C. Zij betaalden hem dertig zilverlingen uit. En van toen af zocht hij een gunstige gelegenheid om Hem over te leveren.

Paasmaal en verrader

Prima autem die azymórum accessérunt discipuli ad Jesum, dicéntes:

Op de eerste dag van het ongedesemde brood kwamen de leerlingen Jezus vragen:

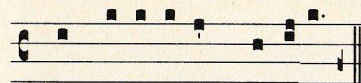
S. U-bi vis pa-rémus ti-bi comé-de-re pascha?

2 S. Waar wilt Gij dat wij het paasmaal voor U gereed maken?

C. At Jesus dixit: + Ite in civitátem ad quemdam, et dicite ei: Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te fácio pascha cum discipulis meis. C. Et fecérunt discipuli, sicut constituit illis Jesus, et paravérunt pascha. Véspere autem facto, discumbébat cum duódecim discipulis suis. Et edéntibus illis, dixit: + Amen dico vobis, quia unus vestrum me traditúrus est. C. Et contristáti valde, coépérunt singuli dícere:

C. Hij antwoordde: + Gaat naar de stad en zegt aan die en die: De Meester laat weten: Mijn uur is nabij; bij u wil Ik met mijn leerlingen het paasmaal houden'. C. De leerlingen deden zoals Jezus hun had opgedragen en maakten het paasmaal gereed.

Toen de avond gevallen was, lag Hij met de twaalf leerlingen aan. Onder de maaltijd sprak Hij: + 'Voorwaar, Ik zeg u: een van u zal Mij overleveren.' C. Smartelijk getroffen begon de een na de ander Hem te vragen;

S. Numquid e-go sum, Dó-mi-ne?

S. Ik ben het toch niet Heer?

C. At ipse respóndens, ait: + Qui intíngit mecum manum in parópside, hic me tradet. Filius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de illo: væ autem hómini illi, per quem Filius hóminis tradétur: bonum erat ei, si natus non fuísset homo ill. C. Respóndens autem Judas, qui trádidit eum, dixit: S. Numquid ego sum, Rabbi? C. Ait illi: +Tu dixisti.

C. Hij antwoordde: + 'Die met Mij zijn hand in de schotel steekt, zal Mij overleveren. Wel gaat de Mensenzoon heen, zoals van Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon wordt overgeleverd! Het zou beter voor hem zijn als hij niet geboren was, die mens!' C. Judas, zijn verrader, nam ook het woord en zei: S. 'Ik ben het toch niet, Rabbi?' C. Hij antwoordde hem: + 'Gij zegt het.'

Instelling van de Eucharistie

C. Coenántibus autem eis, accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, deditque discipulis suis, et ait: + Accípite, et comédite: hoc est corpus meum. C. Et accépiens cálicem, grátias egit: et dedit illis, dicens: + Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testa-

C. Onder de maaltijd nam Jezus brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan zijn leerlingen met de woorden: + 'Neemt, eet; dit is mijn Lichaam.' C. Daarna nam Hij de beker, en na het spreken van het dankgebed reikte Hij hun die toe met de woorden: + 'Drinkt allen

ménti, qui pro multis effundétur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis: non bibam ámodo de hoc genimine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei. C. Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivéti.

Voorspelling van Petrus' verloochening

Tunc dicit illis Jesus: + Omnes vos scándalum patiémmini in me, in ista nocte. Scriptum est enim: Percútiám pastórem, et dispergéntur oves gregis. Postquam autem resurréxero, præcédam vos in Galilæam. C. Respóndens autem Petrus ait illi: S. Et si omnes scandalizáti fúerint in te, ego numquam scandalizábor. C. Ait illi Jesus: + Amen dico tibi, quia in hac nocte, ántequam gallus cantet, ter me negábis. C. Ait illi Petrus: S. Etiam si oportúerit me mori tecum, non te negábo. C. Simíliter et omnes discipuli dixerunt.

Jesus in de Hof van Olijven

Tunc venit Jesus cum discipulis suis in villam, quae dicitur Gethsémani, et dixit discipulis suis: + Sedéte hic, donec vadam illuc, et orem. C. Et assumpto Petro, et duobus filiis Zebedaei, coepit contristári, et maestus esse. Tunc ait

hieruit. Want dit is mijn Bloed van het Verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Maar Ik zeg u: van nu af zal Ik niet meer drinken van wat de wijnstok voortbrengt tot op de dag waarop Ik het met u, nieuw, zal drinken in het Koninkrijk van mijn Vader.' C. Nadat zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij naar de Olijfberg.

Toen sprak Jezus tot hen: + 'In deze nacht zult ge allen aanstoot aan Mij nemen. Want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan en de schapen van de kudde zullen verstrooid worden. Maar na mijn verrijzenis zal Ik u voorgaan naar Galilea.' C. Toen zei Petrus: S. 'Al zouden allen aanstoot aan U nemen, ik nooit.' C. Jezus zeide: + 'Voorwaar, Ik zeg u: nog deze nacht, vóór het kraaien van de haan, zult gij Mij driemaal verloochenen.' C. Petrus antwoordde Hem: S. 'Al moest ik met U sterven, in geen geval zal ik U verloochenen.' C. In diezelfde geest spraken ook al de leerlingen.

Toen kwam Jezus met zijn leerlingen bij een landgoed, Gethsemani genaamd; en Hij zeide tot zijn leerlingen: + Zet u hier neer, terwijl Ik daar ginds ga bidden. C. Dan nam Hij Petrus en de beide zonen van Zebedeus met Zich mee, en

illis: + Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte mecum. C. Et progréssus pusillum, prócidit in faciém suam, orans, et dicens: + Pater mi, si possibile est, tránseat a me calix iste. Verúm tamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C. Et venit ad discipulos suos, et invénit eos dormiéntes: et dicit Petro: + Sic non potuístis una hora vigiláre mecum? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentationem. Spíritus quidem promptus est, caro autem infirma. C. Iterum secúndo ábiit, et orávit, dicens: + Pater mi, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum, fiat volúntas tua. C. Et venit íterum, et invénit eos dormiéntes: erant enim óculi eórum graváti. Et relictis illis, íterum ábiit, et orávit tertio, eúmdem sermónem dicens. Tunc venit ad discipulos suos, et dicit illis: + Dormíte jam, et requiescíte: ecce appropinquávit hora, et Fílius hóminis tradétur in manus peccatorum. Súrgite, eámus: ecce appropinquávit qui me tradet.

nu maar slapen en rusten; ziet, de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Staat op, laten wij zal verraden.

C. Adhuc eo loquente, ecce Judas unus de duódecim venit, et cum eo turba multa cum gládiis, et fústibus, missi a principibus sacerdotum, et senióribus pópuli. Qui autem trádidit eum, dedit illis signum dicens: S. Quemcúmque osculátus fúero, ipse est, tenéte eum. C. Et conféstim accédens ad Jesum, dixit: S. Ave, Rabbi. C. Et osculátus est eum. Dixitque illi

nu begon Hij bedroefd en beangstigd te worden. En Hij sprak tot hen: + Mijn ziel is dodelijk bedroefd; blijft gij hier, en waakt met Mij. C. Toen ging Hij een weinig verder, wierp Zich biddend neer op zijn aangezicht, en sprak: + Mijn Vader; als het mogelijk is, laat dan deze kelk Mij voorbijgaan; doch niet zoals Ik wil, maar zoals Gij het wilt. C. Dan ging Hij terug naar zijn leerlingen, en vond hen in slaap; en Hij zeide tot Petrus: + Kunt gij dan nog geen uur met Mij waken? Waakt en bidt, om niet in bekoring te komen. De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak. C. Dan ging Hij weer heen — voor de tweede maal — en bad aldus: + Mijn Vader, als deze kelk niet kan voorbijgaan, zonder dat Ik hem drink, — Uw wil geschiede. C. Dan kwam Hij nogmaals terug, en vond hen weer in slaap; want hun ogen waren zwaar geworden. En Hij verliet hen en ging weer heen, en bad voor de derde maal hetzelfde gebed. Toen kwam Hij weer bij zijn leerlingen en sprak tot hen: + Blijft het ogenblik is gekomen, dat overleverd in de handen van de gaan; ziet, daar is hij, die Mij

C. En terwijl Hij nog sprak, daar kwam Judas, een van de twaalf, reeds aan, vergezeld van een talrijke bende, met zwaarden en stokken; zij waren gezonden door de opperpriesters en ouderlingen van het volk. De verrader nu had hun een teken gegeven: S. Die ik zal kussen, Hij is het; grijpt Hem vast. C. En terstond trad hij op Jesus toe, en zeide: S. Wees

Jesus : + Amíce, ad quid venísti? C. Tunc accessérunt, et manus injecérunt in Jesum, et tenuérunt eum. Et ecce unus ex his, qui erant cum Jesu, exténdens manum, exémit gládium suum, et percútiens servum principis sacerdotum, amputávit aurículam ejus. Tunc ait illi Jesus : + Convérte gládium tuum in locum suum. Omnes enim, qui accéperint gládium, gládio peribunt. An putas, quia non possum rogáre Patrem meum, et exhibébit mihi modo plus quam duódecim legiónes Angelórum? Quómodo ergo implebúntur Scriptúrae, quia sic opórtet fieri?

dan de Schriften vervuld worden, waar staat, dat het zo moet geschieden?

C. In illa hora dixit Jesus turbis : + Tamquam ad latró-nem exístis cum gládiis, et fústibus comprehénderé me : quotídie apud vos sedébam docens in templo, et non me tenuístis. C. Hoc autem totum factum est, ut adimpleréntur Scriptúrae prophetárum. Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugérunt.

Jesus wordt veroordeeld

At illi tenétes Jesum, duxérunt ad Cáipham principem sacerdotum, ubi scribae et senióres convénerant. Petrus autem sequebátur eum a longe, usque in átrium principis sacerdotum. Et ingrèssus intro, sedébat cum ministris, ut vidéret finem. Principes autem sacerdotum, et omne concilium, quaerébant falsum 6 testimónium contra Jesum, ut

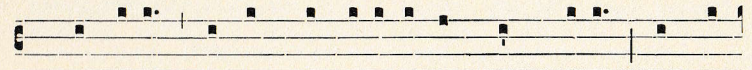
gegroot, Meester. C. En hij kuste Hem. Doch Jesus antwoordde hem : + Vriend, waartoe zijt gij gekomen? C. Daarop traden zij toe, sloegen de hand aan Jesus, en namen Hem gevangen. Maar opeens strekte een van de gezellen van Jesus de hand uit, trok zijn zwaard, trof de knecht van de hogepriester en sloeg hem het oor af. Doch Jesus zeide hem : + Steek uw zwaard weer in de schede. Want allen, die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen. Meent gij soms, dat mijn Vader, als Ik er om vroeg, Mij niet terstond meer dan twaalf legioenen engelen zou zenden? Maar hoe zullen worden, waar staat, dat het zo

C. Dan sprak Jesus tot de bende : + Als tegen een rover zijt gij uitgerukt met zwaarden en stokken, om Mij gevangen te nemen. Dagelijks zat Ik bij u in de tempel om onderricht te geven, en gij hebt Mij niet gevangen genomen. C. Maar dit alles geschiedde, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen lieten alle leerlingen Hem in de steek, en gingen op de vlucht.

Zij namen dan Jesus gevangen, en voerden Hem naar de hogepriester Caiphas, waar de schriftgeleerden en de ouderlingen waren bijeengekomen. Petrus volgde Hem van verre tot aan het paleis van de hogepriester; en hij trad daar binnen en ging bij de dienaars zitten om te zien, hoe het zou aflopen. De opperpriesters nu en de

eum morti tráderent : et non invenérunt, cum multi falsi testes accessissent. Novíssime autem venérunt duo falsi testes, et dixérunt :

gehele raad zochten naar een valse aanklacht tegen Jesus, om Hem ter dood te brengen; maar zij konden er geen vinden, ofschoon er vele valse getuigen naar voren traden. Tenslotte kwamen er twee valse getuigen met de bewering :

S. Hic dixit : Póssum destrú-e-re témplum Dé-i, et post

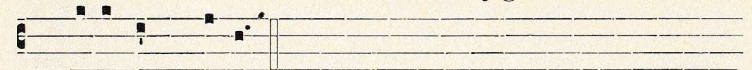

trídu-um re-aedi-ficá-re illud.

S. Deze heeft gezegd : Ik kan de tempel Gods afbreken, en in drie dagen weer opbouwen.

C. Et surgens princeps sacerdotum, ait illi : S. Nihil respóndes ad ea, quae isti advérsus te testificántur? C. Jesus autem tacébat. Et princeps sacerdotum ait illi : S. Adjúro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus Filius Dei. C. Dicit illi Jesus : + Tu dixísti. Verúmtamen dico vobis, ámodo vidébitis Filium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem in núbibus caeli. C. Tunc princeps sacerdotum scidit vestiménta sua, dicens : S. Blasphemávit : quid adhuc egémus téstibus? Ecce nunc audístis blasphemíam : quid vobis vidétur? C. At illi respondétes dixérunt :

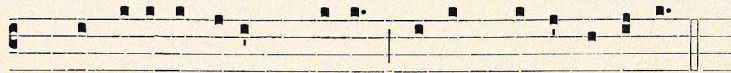
C. Toen stond de hogepriester op, en zeide tot Hem : S. Hebt Gij niets te antwoorden op de beschuldigingen, die dezen hier tegen U inbrengen? C. Maar Jesus zweeg. Dan sprak de hogepriester tot Hem : S. Ik bezweer U bij de levende God; zeg ons : zijt Gij de Christus, de Zoon van God? C. Jesus zeide hem : + Ja, gij zegt het. Maar Ik zeg u : van nu af zult gij de Mensenzoon zien, gezeten aan de rechterhand van Gods majesteit, en komend op de wolken des hemels. C. Toen scheurde de hogepriester zijn klederen en zeide : S. Hij heeft God gelasterd; wat hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt gij de godslastering gehoord! Wat is uw oordeel? C. En zij gaven ten antwoord:

S. Ré-us est mórtis.

S. Hij is des doods schuldig.

C. Tunc exspuérunt in fáciem ejus, et cólaphis eum cecidérunt, álii autem palmas in fáciem ejus dedérunt, dicéntes :

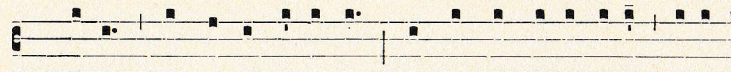

S. Prophe-tí-za nóbis, Chríste, quis est qui te percússit?

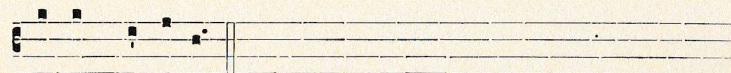
S. Laat ons nu eens horen, Christus, wie heeft U geslagen?

C. Petrus vero sedébat foris in átrio : et accéssit ad eum una ancilla, dicens : S. Et tu cum Jesu Galilaéo eras. C. At ille negávit coram ómnibus, dicens : S. Nescio quid dicis. C. Exeúnte autem illo jánuam, vidit eum ália ancilla, et ait his, qui erant ibi : S. Et hic erat cum Jesu Nazaréno. C. Et iterum negávit cum juraménto : Quia non novi hóminem. Et post pusillum accessérunt qui stabant, et dixérunt Petro :

En een weinig later kwamen de hem:

S. Ve-re et tu ex íl-lis es : nam et loqué-la tú-a mani-

féstum te fá-cit.

S. Welzeker, gij zijt er ook één van; immers ook uw spraak verraadt u.

C. Tunc coepit detestári, et juráre quia non novisset hóminem. Et contínuo gallus cantávit. Et recordátus est Petrus verbi Jesu, quod díxerat : Priúsqvam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras, flevit amáre.

C. Toen spuwden zij Hem in het gelaat, en stompten Hem met de vuist; anderen sloegen Hem in het gezicht en zeiden :

C. Intussen zat Petrus buiten in het voorhof; en er trad een dienstmaagd op hem toe, en zeide: S. Gij waart ook bij Jesus de Galileeër. C. Maar hij ontkende het ten aanhore van allen, en verklaarde: S. Ik begrijp niet, wat gij bedoelt. C. Toen ging hij naar de poort; maar daar zag hem een andere dienstmaagd, en deze zeide tot de omstanders: S. Deze was ook bij Jesus de Nazarener. C. Doch hij ontkende het opnieuw, nu onder ede: Ik ken die man niet. C. Doch hij ontkende het opnieuw, nu omstanders bij Petrus, en zeiden

C. Toen begon hij zich te vervloeken en te zweren: Ik ken die man niet. En meteen kraaide er een haan. Nu herinnerde Petrus zich, wat Jesus had gezegd: Vóór er een haan kraait, zult gij Mij driemaal verloochenen. En hij ging naar buiten, en weende bitter.

Mane autem factó, consílium iniérunt omnes príncipes sacerdotúm, et senióres pópuli advérsus Jesum, ut eum morti tráderent. Et vincitum adduxérunt eum, et tradidérunt Póntio Piláto praesídi. Tunc videns Judas, qui eum trádidit, quod damnátus esset; paeniténtia ductus, rétulit triginta argénteos príncípibus sacerdotúm, et senióribus, dicens : S. Peccávi, tradens sánguinem justum. C. At illi díxérunt :

S. Quid ad nos? Tu víde-ris.

S. Wat gaat ons dat aan? dat zijn uw zaken.

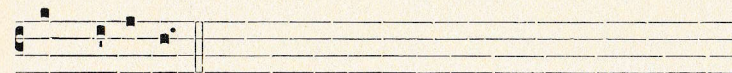
C. Et projéctis argéteis in templo, recéssit : et ábiens, láqueo se suspéndit. Príncipes autem sacerdotúm, accéptis argéteis, díxérunt :

De volgende morgen vroeg pleegden al de hogepriesters en ouderlingen van het volk tegen Jesus overleg, om Hem ter dood te brengen. Dan bonden zij Hem, voerden Hem mee, en leverden Hem over aan de landvoogd, Pontius Pilatus. Toen Judas, die Hem had verraden, nu zag, dat Hij veroordeeld was, kreeg hij spijt; en hij bracht de dertig zilverlingen aan de opperpriesters en ouderlingen terug met de woorden: S. Ik heb gezondigd door onschuldig bloed te verraden. C. Maar zij antwoordden:

C. Dan wierp hij de dertig zilverlingen in de tempel en liep weg. En hij ging zich verhangen met een strop. De opperpriesters echter namen het geld, en zeiden:

S. Non lí-cet é-os mítte-re in córbonam : qui-a pré-ti-um

sángu-nis est.

S. Wij mogen het niet in de schatkist doen, omdat het bloedgeld is.

C. Consílio autem ínito, emé-runt ex illis agrum figuli, in sepul-túram peregrínórum. Propter hoc vocátus est ager ille, Hacéldama, hoc est, ager sánguinis, usque in hodiérnum diem. Tunc implé-

C. En na overlegd te hebben, kochten zij daarvoor de akker van de pottenbakker, om er de vreemdelingen te begraven. Daarom heet die akker tot op de dag van heden Haceldama,

tum est, quod dictum est per Jeremiam prophétam, dicentem : Et acceperunt triginta argénteos, prétium appretiáti, quem appretiaverunt a filiis Israél : et dedérunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dóminus.

besteedde die voor de akker van mij bevolen had.”

Jesus voor Pilatus

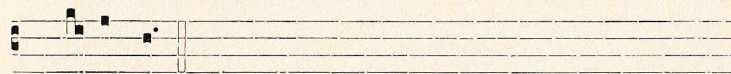
Jesus autem stetit ante praesidem, et interrogavit eum praeses, dicens : *S.* Tu es Rex Judaeorum? *C.* Dicit illi Jesus : + Tu dicis. *C.* Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus, nihil respondit. Tunc dicit illi Pilátus : *S.* Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? *C.* Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur praeses vehementer. Per diem autem solémem consuéverat praeses pópulo dimittere unum vinctum, quem voluissent. Habebat autem tunc vinctum insígnem, qui dicebatur Barábbas. Congregátis ergo illis, dixit Pilátus : *S.* Quem vultis dimittam vobis : Barábbam, an Jesum, qui dicitur Christus? *C.* Sciébat enim quod per invidiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunáli, misit ad eum uxor ejus, dicens : *S.* Nihil tibi et justo illi : multa enim passa sum hódie per visum propter eum. *C.* Príncipes autem sacerdotum, et seniores persuaserunt pópulis, ut péterent Barábbam, Jesum vero pérderent. Respondens autem praeses ait illis : *S.* Quem vultis vobis de duóbus dimitti? *C.* At illi dixerunt :

10 werken, dat zij om Barabbas

dat wil zeggen: bloedakker. Toen ging het woord in vervulling van de profeet Jeremias: „Men nam de dertig zilverlingen, de prijs van de Man, die men had durven schatten, die men zo geschat had van de kant der zonen van Israél; en men de pottenbakker, zoals de Heer

Jesus stond intussen voor de landvoogd. En de landvoogd stelde Hem de vraag: *S.* Zijt Gij de Koning van de Joden? *C.* Jesus antwoordde hem: + Ja, gij zegt het. *C.* Maar op de beschuldigingen van de opperpriesters en ouderlingen gaf Hij in het geheel geen antwoord. Dan vroeg Pilatus Hem: *S.* Hooft Gij niet, hoe zij U beschuldigen? *C.* Maar op geen enkele vraag gaf Hij hem antwoord, zodat de landvoogd zich ten zeerste verwonderde. Nu was de landvoogd gewoon om bij gelegenheid van de feestdag het volk een gevangene vrij te laten, naar hun eigen keuze. Hij had toen juist een berucht gevangene, die Barabbas heette. Toen zij dan waren samengestroomd, vroeg Pilatus: *S.* Wie wilt gij, dat ik u zal vrijlaten: Barabbas of Jesus, die men de Christus noemt? *C.* Want hij wist, dat zij Hem uit afgunst hadden overgeleverd. Tijdens de rechtszitting nu zond zijn vrouw hem de boodschap: *S.* Houd uw handen af van deze Rechtvaardige; want in een droomgezicht heb ik deze nacht veel om Hem geleden. *C.* Maar de opperpriesters en de ouderlingen wisten het volk te bezouden vragen en Jesus ver-

werpen. De landvoogd nam toen weer het woord en vroeg : *S.* Wie van de twee wilt gij, dat ik u zal vrijlaten? *C.* En zij antwoordden :

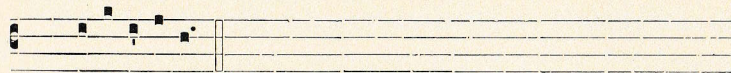

S. Ba-rábbam.

S. Barabbas!

C. Dicit illis Pilátus : *S.* Quid igitur fáciam de Jesu, qui dicitur Christus? *C.* Dicunt omnes :

C. Pilatus vroeg hun: *S.* Wat moet ik dan met Jesus doen, die men de Christus noemt? *C.* Allen riepen :

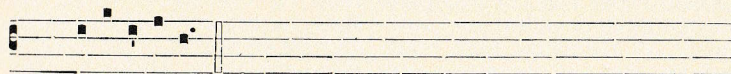

S. Cruci-figátur.

S. Aan het kruis met Hem!

C. Ait illis praeses : *S.* Quid enim mali fecit? *C.* At illi magis clamábant, dicéntes :

C. Maar de landvoogd zeide: *S.* Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan? *C.* Zij echter riepen nog luider :

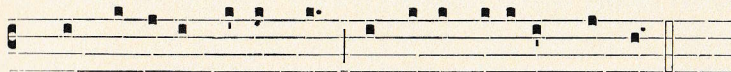

S. Cruci-figátur.

S. Aan het kruis met Hem!

C. Videns autem Pilátus quia nihil proficeret, sed magis tumultus fieret : accépta aqua, lavit manus coram pópulo, dicens : *S.* Innocens ego sum a sánguine justí hujus : vos vidéritis. *C.* Et respondens univérsum pópulum dixit :

C. Pilatus zag wel, dat hij niet verder kwam, maar dat het steeds oproeriger werd. Toen nam hij water, en waste zich de handen voor de ogen van het volk, en zeide: *S.* Ik ben onschuldig aan het bloed van deze Rechtvaardige; de verantwoording is voor u. *C.* En al het volk antwoordde :

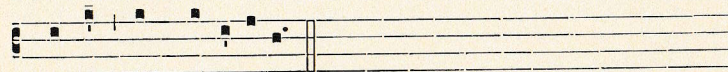
S. Sándguis é-jus super nos, et super ff-li-os nóstros.

S. Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!

C. Tunc dimisit illis Barábam : Jesum autem flagellátum trádidit eis, ut crucifigérétur.

Tunc mílites praésidis susci-
piéntes Jesum in praetórium,
congregavérunt ad eum univér-
sam cohórtem : et exuéntes eum,
chlámydem coccineam circum-
dedérunt ei : et plecténtes corón-
nam de spinis, posuérunt super
caput ejus, et arúndinem in dex-
tera ejus. Et genu flexo ante
eum, illudébant ei, dicéntes :

zij kniebuigingen voor Hem, en bespotten Hem met de woorden :

S. Ave, Rex Judaeórum.

S. Gegroet Gij, Koning van de Joden!

C. Et exspuéntes in eum, ac-
cepérunt arúndinem, et percu-
tiébant caput ejus. Et postquam
illusérunt ei, exuérunt eum chlá-
myde, et induérunt eum vesti-
méntis ejus, et duxérunt eum
ut crucifigérent.

C. Toen liet hij hun Barabbas
vrij; Jesus echter liet hij geselen,
en leverde Hem aan hen over,
om gekruisigd te worden.

Toen namen de soldaten van
de landvoogd Jesus mee naar
binnen in het gerechtshof, en
verzamelden heel de bende om
Hem heen. Zij trokken Hem de
klederen uit, en hingen Hem
een rode mantel om; ook vlochten
zij uit doornen een kroon,
zetten Hem die op het hoofd,
en gaven Hem een rietstok in
de rechterhand. Dan maakten

zij kniebuigingen voor Hem, en bespotten Hem met de woorden :

C. En zij bespuwden Hem,
en namen de rietstok, en sloegen
Hem op het hoofd. Nadat zij
Hem zo bespot hadden, deden
zij Hem de mantel af, en trokken
Hem zijn eigen klederen weer
aan, en voerden Hem weg ter
kruisiging.

Jesus wordt gekruisigd

Exeúntes autem, invenérunt
hóminem Cyrenaéum, nómine
Simónem : hunc angariavérunt,
ut tólleret crucem ejus. Et vené-
runt in locum, qui dicitur Gólgo-
tha, quod est Calváriae locus.
Et dedérunt ei vinum bíbere
cum felle mixtum. Et cum gus-
tásset, nóluit bíbere. Postquam
autem crucifixérunt eum, divi-
sérunt vestiménta ejus, sortem
mitténtes : ut implerétur, quod
dictum est per Prophétam, di-
céntem : Divisérunt sibi vesti-
ménta mea, et super vestem

En buiten de stad gekomen
troffen zij een man uit Cyrene,
die Simon heette, en deze dwon-
gen zij om zijn kruis te dragen.
Zo kwamen zij op de plaats,
die Golgotha heet, dat wil zeg-
gen: Schedelplaats. Daar gaf
men Hem wijn te drinken, ge-
mengd met gal; Hij proefde er
van, maar wilde niet drinken.
Nadat zij Hem dan gekruisigd
hadden, verdeelden zij zijn kle-
deren, en wierpen er het lot
over. Zo moest vervuld worden
het woord van de profeet: „Zij

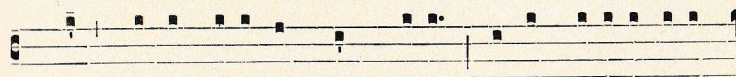
meam misérunt sortem. Et se-
déntes, servábant eum. Et impo-
súerunt super caput ejus causam
ipsis scriptam : Hic est Jesus
Rex Judaeórum.

hebben mijn klederen onder
elkaar verdeeld, en over mijn
kleed hebben zij het lot gewor-
pen.” En zij zetten zich neer,
om bij Hem de wacht te houden.

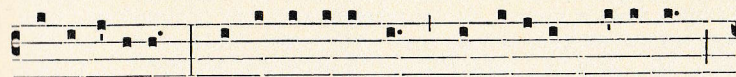
En boven zijn hoofd bracht
zijn schuld vermeldde: Deze is Jesus,
de Koning van de Joden.

Tunc crucifixi sunt cum eo
duo latrónes : unus a dextris,
et unus a sinístris. Praetereúntes
autem blasphemábant eum, mo-
véntes cápita sua, et dicéntes :

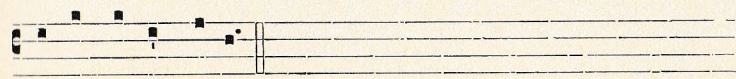
Er werden toen met Hem
twee rovers gekruisigd, één
aan de rechterhand en één aan
de linker. En de voorbijgangers
lasterden Hem en schudden het
hoofd, en zeiden :

S. Vah, qui déstru- is témplum Dé- i, et in tridu- o illud

re-aedí- ficas : sálva temet- ípsum. Si Fí- li- us Dé- i es,

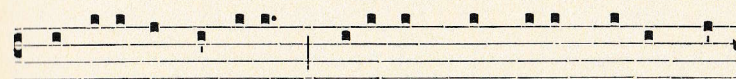

descénde de crúce.

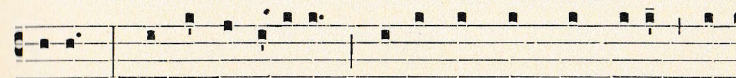
S. Nu dan, Gij, die de tempel afbreekt, en in drie dagen weer opbouwt, red
nu Uzelf; als Gij de Zoon zijt van God, kom dan af van het kruis.

C. Similiter et príncipes sacer-
dótum illudéntes cum scribis et
senióriibus, dicébant :

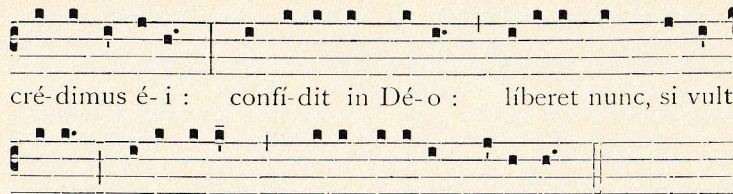
C. Zo zeiden ook de opper-
priesters en de schriftgeleerden
en ouderlingen spottend tot el-
kander :

S. A- li- os sálvos fécit, se- ípsum non pótést sálvum fá-

cere : si Rex Isra- ël est, descéndat nunc de crúce, et 13

cré-dimus é-i : confi-dit in Dé-o : liberet nunc, si vult

é-um; díxit enim : Qui-a Fí-li-us Dé-i sum.

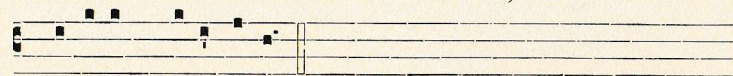
S. Anderen heeft Hij gered; Zichzelf kan Hij niet redden; als Hij de Koning van Israël is, laat Hij dan afkomen van het kruis; dan zullen wij in Hem geloven; Hij heeft zijn vertrouwen gesteld op God; laat Die Hem dan redden, als Hij Hem genegen is; Hij heeft toch gezegd: Ik ben de Zoon van God.

C. Idípsum autem et latrónes, qui crucifixi erant cum eo, im-properábant ei.

A sexta autem hora ténebrae factae sunt super univérsam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamávit Jesus voce magna, dicens : + Eli, Eli, lamma sabactháni? C. Hoc est : + Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C. Quidam autem illic stantes, et audiéntes, dicébant :

C. En op gelijke wijze beschimpten Hem de rovers, die met Hem gekruisigd waren.

Maar van het zesde uur af werd het donker over de gehele streek, tot aan het negende uur. En omstreeks het negende uur riep Jesus met luide stem: + Eli, Eli, lamma sabacthani? — C. dat wil zeggen: + mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? C. Sommigen echter van de omstanders, die dit hoorden, zeiden :

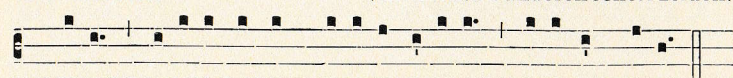

S. E-lí-am vócat íste.

S. Hij roept om Elias.

C. Et contínuo currens unus ex eis, accéptam spóngiam implévit acéto, et impósuit arúndini, et dabat ei bíbere. Céteri vero dicébant :

C. En dadelijk kwam een van hen toegelopen, nam een spons, doopte die in azijn, stak ze op een stok en gaf Hem te drinken. De anderen echter zeiden:

S. Síne, vide-ámus an véni-at Elí-as líbe-rans é-um.

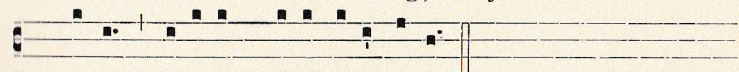
S. Kom laten wij eens zien, of Elias Hem komt redden.

C. Jesus autem íterum clamans voce magna, emísit spíritum.

C. Jesus echter riep nog eens met luide stem, en gaf de geest.

Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deórsum : et terra mota est, et petrae scissae sunt, et monuménta apérta sunt : et multa córpora sanctórum, qui dormierant, surrexérunt. Et exéutes de monuméntis post resurrectionem ejus, venérunt in sanctam civitátem, et apparuérunt multis. Centúrio autem, et qui cum eo erant, custodiéntes Jesum, viso terraemótu, et his, quae fiébant, timuérunt valde, dicéntes :

En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot onder; en de aarde beefde, de rotsen spleten, en de graven gingen open; en vele lichamen van gestorven heiligen verzezen, en na zijn verrijzenis traden zij uit de graven te voorschijn, kwamen in de heilige stad, en verschenen aan velen. Toen nu de honderdman en degenen, die met hem bij Jesus de wacht hielden, de aardbeving zagen, en alles, wat er gebeurde, schrokken zij hevig; en zij zeiden:

S. Ve-re Fí-li-us Dé-i érat íste.

S. Deze was waarlijk de Zoon van God.

C. Erant autem ibi mulieres multae a longe, quae secútae erant Jesum a Galilaea, ministrántes ei : inter quas erat María Magdaléne, et María, Jacóbi et Joseph mater, et mater filiórum Zebedaei.

C. Ook stonden daar op een afstand vele vrouwen, die Hem van Galilea uit gevolgd waren, om voor Hem te zorgen; zo was er Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jacobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeus.

Jesus wordt begraven

Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathea, nómine Joseph, qui et ipse discipulus erat Jesu. Hic accessit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Tunc Pilátus jussit reddi corpus. Et accépto córpore, Joseph invólvit illud in síndone munda. Et pósuit illud in monuménto suo novo, quod exciderat in petra. Et advólvit saxum magnum ad óstium monuménti, et ábiit. Erat autem ibi Maria Magdalene et altera Maria sedentes contra sepulchrum.

Tegen de avond kwam er een rijk man, afkomstig uit Arimathea, Josef geheten, die ook een leerling was van Jesus. Deze ging naar Pilatus, en vroeg om het lichaam van Jesus. Toen gaf Pilatus bevel het lichaam vrij te geven. Josef nam dan het lichaam, wikkelde het in blank lijnwaad, en legde het in zijn nog nieuw graf, dat hij in de rots had laten uithouwen. Dan wentelde hij een grote steen voor de ingang van het graf en ging heen. Maria Magdalena en de andere Maria waren erbij en zaten tegenover het graf.